

KONGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES

uti

Malmöhus Län

till

KONGL. MAJ:T

i underdånighet afgifna

EMBETS-BERÄTTELSE

för åren 1848, 1849 och 1850.

STOCKHOLM, 1853.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

INLEDNING TILL

Kongl. Maj:ts befallningshafvandes femårsberättelse för åren ... – Stockholm, 1823-1857.

Täckningsår: 1817/1821-1851/55.

Kungl. Maj:ts överståthållares i Stockholms stad och Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Sveriges län till Kungl. Maj:t femårsberättelser. Vissa femårsperioder finns även tabellbilagor.

Berättelserna innehåller följande avdelningar:

- Länets allmänna beskaffenhet
- Innevånare
- Näringar
- Politisk författning
- Städer

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. H, Kungl. Maj:ts befallningshavandes femårsberättelser, jämte Sammandrag för åren ... på Nådigaste befallning utarbetad och utgivet av Statistiska centralbyrån. – Stockholm, 1863-1912. Täckningsår: 1856/60-1901/05 = N.F., [1]-10.

Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes uti Malmöhus Län till Kongl. Maj:t i underdånighet afgifna Embets-berättelse för åren 1848, 1849 och 1850. Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2010. Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

KONGL. MAJ:TS BEFALLNINGSHAFVANDES

uti

Malmöhus Län

till

KONGL. MAJ:T

i underdånighet afgifna

EMBETS-BERÄTTELSE

för åren 1848, 1849 och 1850.

STOCKHOLM, 1853.

P. A. NORSTEDT & SÖNER,
Kongl. Boktryckare.

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
§ 1. Länets allmänna beskaffenhet.....	3.
§ 2. Invånare.....	3.
§ 3. Näringar.....	4.
Jordbruk och boskapsskötsel.....	4.
Från Länets hamnar utskeppades af spannmål.....	5.
§ 4. Kammarverk.....	6.
Statsbidrag.....	7.
Politi.....	7.
§ 5. Städer.....	7.
Malmö.....	7.
46 fabriker.....	8-9.
Inom staden finnas följande undervisningsanstalter.	10.
1:o En högre Lärdomsskola.....	10.
2:o En Navigationsskola.....	10.
3:o En så kallad Borgareskola.....	10.
4:o 2:ne Folkskolor.....	10.
5:o En Slöjdskola.....	10.
6:o En Småbarnsskola.....	10.
7:o 26 Privatskolor för barn af alla samhällsklasser.	10.
Landskrona.....	11.
Lund.....	12.
Ystad.....	12.
Fabriker.....	13.
Helsingborg.....	13.
Skanör och Falsterbo.....	14.

Tabellbilaga

Tabell för Städerna inom Malmöhus Län åren 1848-1850

Tabell för Landet inom Malmöhus Län åren 1848-1850

Underdånig Berättelse om tillståndet i statistiskt och ekonomiskt
hänseende inom Malmöhus län för åren 1848, 1849 och 1850.

§ 1.

Länets allmänna beskaffenhet.

Under loppet af den tidrymd, denna berättelse omfattar, har Länet icke undergått andra förändringar än sådane, som vållas af rastlöst fortgående odlingar, hvilka, der markens beskaffenhet icke lägger alltför stora hinder i vägen, snart torde hafva förvandlat alla förut ouppodlade utmarker, eller så kallade fälader, till bördiga åkerfält. Utom vid en och annan större egendom finnes numera inom Länet icke någon skog af betydighet; men man bör likväl hoppas att den väl ordnade skogshushållning, som å de flesta af dessa egendomar blifvit införd och som i anseende till de höga priserna å alla trädvaror väl lönar sig, skall, i förening med de uppmaningar till trädplantering, som från Hushållnings-sällskapet utgått, verka derhän, att invånarne i Länets mindre bördiga trakter komma att inse fördelen af sina utmarkers inhägnande och besående med barrfrö, och att således i vissa orter skogen ännu en gång skall få höja sig till skydd mot stormarnes våldsamma framfart öfver slättens rika sädesfält.

§ 2.

Invånare.

Länets folkmängd, som år 1847 utgjorde 237,845 personer, har under de derpå följde 3:ne år ökats till ett antal af 245,210, af hvilka 213,396 äro boende å landet och 31,814 i städerna. Mantalspenningar erläggas

å landet af	108,954, och
i städerna af	18,162.

Från skatt befriade äro

å landet	104,442, och
i städerna	13,652.

Folkmängden har således vunnit en tillökning med 7,365 personer. Denna betydliga folkökning kan fortfarande anses egentligen vållad af de högst vidsträckt odlingarne inom Länet och deraf föranledd lätt vunnen arbetsförtjenst, som, i förening med oafbrutna hemmansklyfningar och jordafsöndringar, manar allmogen att tidigt knyta äktenskapliga förbindelser, hvilka åter, när kontrahenterna ofta sakna allt utom en genom dryckenskap och oordentlig lefnad snart bruten arbetskraft, framkalla en barnskara, hvars vård och uppfostran falla socknarne till last. Härmed vill jag dock icke hafva sagt, att dryckenskapslasten vunnit en förut saknad utsträckning; tvärtom kan det med visshet antagas att fylleriet numera endast påträffas hos den sämre delen af befolkningen; men der kommer det äfven att finna dyrkare så länge en förvänd lagstiftning fortfar att öfver landet sprida ett nät af alltför lågt beskattade bränvinspannor, och såmedelst gör det för en hvar möjligt att till nu gällande ringa pris erhålla den förderfliga varan.

Den besutna allmänhetens välstånd har tyvärr icke framskridit i bredd med odlingarne, fastän väl byggda gårdar i alla Länets delar tyckas vittna om sina innehafvares lyckliga förmögenhets-omständigheter; ty jordvärden och arrenden äro uppdrifne till en förut icke anad höjd, och skuldsättning måste blifva en följd så väl deraf, som af boudens tilltagande lyx i kläder och alla möjliga lefnadsförnödenheter, ehuru det icke kan nekas att ett mera sedligt lif på samma gång hos allmogen utvecklar sig.

§ 3.

Näringar.

Jordbruk och boskapsskötsel utgöra hufvudsakligen näringarne inom detta Län, som de sednaste åren haft att glädja sig åt goda sädesskördar, till följd hvaraf hågen för jordbruket öfverallt lifvats; och sedan ändamålsenlig dikning och mergling förbättrat åkern, kan man med visshet antaga att Länets redan nu betydliga sädesproduktion allt mer och mer förökes. Landtbrukskolan å Orup, som fortfarande rättvisligen åtnjuter allmänhetens förtroende, har i betydlig mån verkat jordbrukets framskridande.

Enligt Landtmäteri-personalens för åren 1848 och 1849 aflemnade officiella redogörelse hafva under nämnde 2:ne år inom detta Län, der man i allmänhet förmodar all jord vara afmätt och skiftad, öfver 10,000 tunnland blifvit ånyo afmätte samt nära 36,000 tunnland skiftade.

Från Länets hamnar utskeppades af spannmål

	Till utrikes ort.	Till inrikes ort.	Summa.
År 1848	219,364 T:r.	178,300 T:r.	397,664 T:r.
» 1849	234,862 »	228,589 »	463,451 »
» 1850	174,980 »	276,459 »	451,439 »

af brännvin

» 1848	1,592,326 K:r.
» 1849	1,352,385 »
» 1850	1,538,195 »

Att exporten till utrikes ort år 1850 var mindre än den år 1849 härrör ofelbart af den omständighet, att koleran höll Malmö hamn spärrad i flera månader om hösten förstnämnda år, hvarunder i annat fall betydlig skeppning derifrån kommit att äga rum.

Hägen för boskaps- och ladugårdsskötseln synes äfven vara i tilltagande och stamholländeriet å Jordberga kommer otvifvelaktigt att betydligt bidraga till hornboskapens förädling. Den elakartade lungsjukan, som först inom Länets år 1848 utbröt, kan lyckligtvis anses hafva numera upphört, och det, emot förluster genom denna ibland nötkreaturen gängse sjukdom, bildade försäkringsbolag, hvars reglemente den 22 Juni 1849 blifvit i nåder fastställt, har endast behöft lemna ersättning för 9 stycken nedslagna nötkreatur med sammanlagdt 301 R:dr 32 sk. Banko, ehuru 13,091 kreatur varit hos bolaget försäkrade för ett värde af 754,250 R:dr.

Hästafveln är likaledes i ständig tillväxt. Den betydliga import af ej blott lyx- utan äfven arbetshästar, som från Danmark under dessa 3:ne år ägt rum, visar likväl att i detta afseende mycket återstår att önska.

Får, svin och gäss uppfödas till större mängd än som för Länets behof erfordras.

Skogar af större omfång finnas endast vid åtskilliga herrgårdar, hvilkas ägare, numera allmänt inseende nyttan af en ordentlig skogshushållning, åt denna vigtiga hushållsgren egna liflig omsorg. Behovet af bränsle fylles dock

till största delen för städerna genom från Småland och Blekinge sjöledes inkommande ved, och för landet genom torf, hvarpå å de flesta ställen finnes rik tillgång, hvarjemte stora qvantiteter stenkol från England årligen införas och användas ej blott vid fabriker och brännerier, utan äfven till eldning af boningsrum. Höganäs stenkolsverk afsätter äfven betydliga partier stenkol, synnerligast till närbelägna orter.

De fabriker, bruk och öfriga näringar, som å landet bedrifvas, finnas till sina antal uppräknade uti härvid fogade tabell; dock anser jag mig här böra särskildt omnämna den betydliga utsträckning lerkärns-fabriken vid Höganäs alltjemt vinner, samt de utmärkt både prydliga och nyttiga fabrikater, som derifrån utgå och hvilka kunna till sin fördel jemföras med det bästa af samma slag, som från utlandet hitföres.

Jagt och djurfångst inskränker sig till hare samt fogel af raphöns och orre, detta sednare slag likväl endast i norra delen af Länet, men idkas endast för nöjet; dock hafva, sedan herrgårdarnes skogar och jagten der kommit under ändamålsenlig vård, hjortar och rådjur hastigt förökats, så att betydligt antal deraf utan afsaknad årligen kan fällas.

Fisket vid Länets kuster är temligt gifvande och bereder tarflig utkomst åt dem, som dermed sig sysselsätta.

Bränvinsbränning är den enda egentliga binäring som idkas. Den så kallade husbehofsbränningen med små pannor och enkel redskap är visserligen i aftagande, men de med en aldrig tröttnande uppfinningsförmåga alltjemt förbättrade ångbrännerierna förvandla all åtkomlig säd och potates i en bränvinsflod, hvars vågor hota att fördränka hela landet, om icke snart en damm sättes för deras verksamhet. Det är denna som utgör hufvudorsaken till den ökade fattigdom och slöa liknöjdhet, hvaruti arbetsklassen oemotsägligen sjunker utan att kunna uppehållas, så länge vinningslusten icke afser medlen för sina framgångar.

§ 4.

Kammarverk.

Åren 1848, 1849 och 1850 hafva kronohemman af sammanlagdt 24,227 mantal blifvit till skatte inköpte.

Vid 1850 års slut funnos inom Länet 468 tullmjölqvarnar, nemligen å landet 432 med 619 par stenar och i städerna 36 st.

Statsbidrag

utgjorde år 1850 af städerna	R:dr	327,803:	44.	10.
och af landet	»	1,004,111:	—	8.

Summa B:ko R:dr 1,331,914: 45. 6.

Politi. Inom Länet handhafves polisen af 5 Kronofogdar och 25 Länsmän, jemte 2:ne Landsfiskaler och Stadsfiskalerna i Länets städer.

3:ne Provincial-läkare finnas uti Länet anställda. Under Augusti, September och Oktober månader år 1850, då kolerafarsoten härjade i Malmö och å fiskeläget Råå, var ett stort antal läkare till tjenstgöring hitbeordradt; men då icke utomordentliga fall påkalla en större läkarepersonal, äger Länet tillräckligt antal läkare.

Läns-lazarettet med dertill hörande Kurhus i Lund anlitas af allmänheten med så stort förtroende, att antalet af dem, som der söka inträde, vida öfverstiger tillgängliga sjuksängar. Af stor vigt både för Länet och för den kliniska undervisningen vid Universitetet vore derfore att nödiga tillgångar kunde beredas för utvidgning af denna väl ordnade sjukvårdsinrättning.

Det i Stora Råby inrättade Räddnings-institut för vilseförda barn fortfar att lemna omsorgsfull vård jemte undervisning åt så stort antal vanartiga gossar, som utrymmet medgifver: och hafva de flesta af dessa derifrån utgått till nyttig verksamhet i samhället.

Å det uti Malmö befintliga Centraldårhuset funnos vid 1850 års slut 187 hjon.

§ 5.

Städer

finnas inom detta Län 7, bland hvilka den betydligaste är

Malmö, säte för Länsstyrelsen, med en folkmängd, enligt mantalslängden för år 1850, af 12,151 invånare, deraf 7,004 äro mantalsskrifna och 5,147 mantalsfrie.

Befolkningen, som år 1847 uppgick till 10,543 personer, har således under de 3:ne åren, denna Berättelse afser, ökats med 1,608 personer, då deremot folkökningen under de tio åren 1838—1847 inskränkte sig till 1,419. Denna betydliga tillväxt i stadens folkmängd, så mycket mera anmärkningvärd, som den år 1850 härjande kolerafarsoten bortryckt 351 af stadens invånare, har utan tvifvel sin grund i stadens ökade rörelse, som påkallar och sysselsätter

flera arbetare, till hvilken klass de till staden inflyttande personer egentligen höra.

Handel och sjöfart, fabriksrörelse och handverk utgöra stadens inbyggares hufvudsakliga näringsfång, hvarjemte många, såsom binäring, sysselsätta sig med bruk af stadsjorden.

Såväl den inrikes som utrikes handeln bedrifves till största del sjöledes och är i ett jemnt framåtskridande, som inverkar fördelaktigt på stadens handtverkerier. Vid 1850 års slut funnos uti staden burskapsägande: 123 Handlande, 2 Skeppsklarerare och 4 Mäklare med 156 betjente; hvarförutan idkades mångleri af 55, nipperhandel af 8 och klädmäkleri af 3 qvinnor. Staden ägde 58 fartyg af tillsammans 2,578 lästers drägt, deribland ett ångfartyg af 70 hästars kraft, hvarmed ständigt kommunikation med Köpenhamn och Lübeck underhålles.

Stadens hamn, hvars konsolidering medelst kajer af huggen sten småningom men säkert nalkas sin fullbordan företer ett varaktigt minne af samhällets enighet och drift vid utförande af allmän-nyttiga verk.

Nedan uppräknade 46 fabriker funnos i staden vid 1850 års utgång:

1	Bandfabrik med	4	arbetare och	418	R:dr	tillverkningsvärde.
1	Borstfabrik med	4	»	2,000	»	»
1	Cikoriefabrik med	24	»	25,555	»	»
5	Färgerier med	12	»	13,441	»	»
2	Garfverier med	8	»	1,500	»	»
1	Jerngjuteri, jemte mekanisk verkstad med	73	»	41,350	»	»
2	Handskfabriker med	147	»	12,000	»	»
1	Fabrik för kemiska elddon med	39	»	6,000	»	»
1	Klädesfabrik med	7	»	1,059	»	»
2	Kortfabriker med	16	»	2,731	»	»
2	Ljusstöperier med	7	»	6,066	»	»
1	Fabrik för malm- och messingsarbeten.					
1	Fabrik för tillverkning af mössor.					
1	Nålfabrik med	1	»	1,100	»	»
1	Paraply-, parasol- och käppfabrik med	1	»	2,000	»	»

1 Repslageri med	4 arbetare och	9,836 R:dr tillverkningsvärde.
1 Saffiansfabrik med . . .	— » »	6,000 »
1 Sirupsfabrik.		
1 Sockerbruk med	11 » »	32,125 » »
1 Spegelfabrik med	1 » »	200 » »
1 Stamp för beredning af ostampade kläden, vadmål och skinn, hvilken inrättning drifves i sammanhang med 1 sågverk för tillverkning af fanér och bräder samt 1 qvarn för malning af färgämnen och raspning af träd.		
1 Stentryckeri.		
1 Oljeslageri med	7 » »	17,024 » »
1 Strumpfabrik med	9 » »	1,450 » »
1 Stärkelsefabrik med . . .	4 » »	10,000 » »
1 Såpsjuderi med	— » »	8,000 » »
1 Tapetfabrik med	1 » »	500 » »
1 Tobaksfabrik med	143 » »	107,546 » »
1 Tvålfabrik med	— » »	2,500 » »
4 Urfabriker med	12 » »	2,116 » »
3 Ättiksbryggerier.		
2 Fabriker för papparbeten m. m. med	6 » »	4,250 » »

Antalet af burskapsägande handtverkare var vid 1850 års slut: 21 Bagare, 4 Bleckslagare, 4 Bokbindare, 1 Brandmästare, 21 Bryggare, 1 Bundtmakare, 3 Garfvare, 5 Glasmästare, 3 Guld- och Silfverarbetare, 4 Gördelmakare, 2 Handskmakare, 3 Hattmakare, 10 Hofslagare, 3 Kakelugnsmakare, 2 Kamakare, 4 Klensmeder, 5 Kopparslagare, 7 Murmästare, 7 Målare, 1 Ornaments-bildhuggare, 1 Perukmakare, 1 Repslagare, 9 Sadelmakare, 2 Segelsömmare, 31 Skomakare, 18 Skräddare, 19 Slagtare, 14 Snickare, 4 Sockerbagare, 6 Svarfvare, 1 Sämskmakare, 1 Tenngjutare, 6 Timmermästare, 10 Tunnbindare, 2 Urmakare och 5 Vagnmakare, hvilka 241 handtverkare sysselsätta 796 arbetare.

Å stadsjorden, hvars afkastning är långt drifven, odlas säd, potates, cikoria och andra rotfrukter, foderväxter och raps. Trädgårds- och parkanläggningar pryda stadens omgifningar.

Inom staden finnas följande undervisningsanstalter:

- 1:o En högre Lärdomsskola och dermed förenad Apologist-skola samt Gymnastikinrättning.
- 2:o En Navigationsskola.
- 3:o En så kallad Borgareskola för handtverksgeällers och lärlingars undervisning vissa timmar hvarje vecka.
- 4:o 2:ne Folkskolor, den ena med af staden uppfördt nytt hus, som kostat 10,000 R:dr Banko.
- 5:o En Slöjdskola för flickor af arbetsklassen; och har för denna skola nytt hus blifvit uppfördt med en kostnad af 4,000 R:dr Banko.
- 6:o En Småbarnsskola för barn af arbetsklassen.
- 7:o 26 Privatskolor för barn af alla samhällsklasser.

Derförutan har staden, för tillvägbringande af teknisk läroanstalt för slöjdlidkare i allmänhet, år 1850 inköpt ett nybygdt hus för 14,533 R:dr 16 sk. Banko, men ändamålet dermed hade dock vid 1850 års slut, i saknad af dertill erforderliga medel, icke kunnat realiseras.

Stadens fattiga underhållas dels i allmänna fattighuset, dels å fattigarbetshuset, dels å andra tid efter annan tillkomna välgörenhets-stiftelser samt dels medelst särskildt understöd från fattigvårdsinrättningen.

Sparbankens insättningsfond var vid 1850 års slut minskad till 183,818 R:dr 14 sk., hvilken minskning härrört deraf, att rättigheten till insättning numera är inskränkt till stadens invånare, men bankens egen fond hade, oaktadt till Borgareskolan, Josefinas Slöjdskola och Småbarnsskolan ärligen derifrån meddelade understöd, ökats till 15,253 R:dr 1 sk. 8 rst. Banko.

Den år 1839 af Handels societeten stiftade fond till understöd för behöfvande inom handelsklassen uppgick vid nyssnämnda tid till 6,895 R:dr 36 sk. 11 rst. Banko, och Handtverks societetens så kallade understödsförening, som dock sedan år 1847 utgör en pensionsinrättning, hvarifrån utdelning under vissa vilkor tillfaller delägare jemte deras enkor och barn, ehvad de äro behöfvande eller icke, ägde en fond af 17,036 R:dr 2 sk. samma mynt.

Helsovården besörjes dels af 2:ne utaf staden lönta och dels af 4 andra praktiserande Läkare. I Staden finnas 2:ne Apotek.

Värdet af uti Skånska Brandförsäkringsinrättningen försäkrade byggnader i staden och på dess område utgjorde vid 1850 års utgång 2,575,527 R:dr

24 sk., och sammanräknade värdet å hos Städernas Bolag försäkrade varulager, fabriksredskap och lösören i allmänhet uppgick till 1,798,100 R:dr.

Vid samma tid voro uti en år 1849 för staden bildad Sjö-assurans-förening till försäkring antagne 38 fartyg med ett värde af 314,333 R:dr 16 sk. Banko.

Stadens inkomster utgjorde år 1850 ett sammanlagdt belopp af 62,057 R:dr och utgifterna för samma år uppgingo till 160,942 R:dr. Vid samma års utgång befanns stadens kapitalskuld vara ökad till 152,025 R:dr Banko.

Landskrona med 3,488 inbyggare, deraf 2,074 mantalskrifne och 1,414 mantalsfrie.

Utom Trivialskolan och 2:ne Fattigskolor finnes en Folkskola inrättad uti ett nybygdt, rymligt hus, som äfven begagnas vid Söndagsskola för gesäller och lärlingar.

Fattigvårdsinrättningen är ställd under en särskild styrelse och äger en kapitalfond af 16,666 32 sk. Banko, deraf 10,000 R:dr äro gifna af Handlanden Henr. Suel, hvars syster Gustava Lucia Suel jemväl skänkt 9,666 R:dr 32 sk. till inköp eller uppbyggande af boningshus åt fattige, samt 333 R:dr 16 sk. till en småbarnsskola.

2:ne Fattighus finnas och kostnaden för stadens fattigvård uppgår till 4,200 R:dr årligen.

Stadens hamn, i följd af sitt utrymme och djup en af de yppersta i riket, är numera försedd med kaj- och brobyggnad, hvarvid de mest djupgående fartyg kunna säkert förtöjas.

Skeppsvarfvet är deremot af ringa betydenhet och staden äger endast 5 fartyg af sammanlagdt 162 lästers drägtighet.

Socket bruket har blifvit tillökt med en af stadens större byggnader och genom högst betydliga kostnader inrättadt efter Engelsk method till ett af rikets största raffinaderier, samt bedrifves med ånga.

Dessutom finnas i staden en berömd fabrik för tillverkning af blåsinstrumenter, 8 garfverier, 4 färgerier samt en betydlig klädes- och mattfabrik, hvilken sistnämnde är anlagd inom gamla Citadellet och drifves med fästningsfångar.

Sparbanken, inrättad år 1832, ägde vid 1850 års slut en ansvarighetssumma, stor 136,963 R:dr 17 sk. 5 rst., insatta å 1,836 stycken kontraböcker.

Stadens inkomster af tolag, bro-, hamn-, våg- och mätarepenningar uppgingo 1850 till 9,671 R:dr 43 sk. 1 rst. Banko.

Lund, hvars folkmängd år 1847 utgjorde 6,342 personer, ägde år 1850 ett antal af 6,829 invånare, deraf 3,764 mantalsskrifne och 3,065 från skatt befriade.

Handtverkerierna inom staden fortfara att förbättras, men mästartens ställning försvaras i icke obetydlig grad genom ständig tillökning i antalet af dem, som utom burskap drifva handtverk och hvaraf år 1850 i staden funnos 130; dock hafva äfven handtverksidkande borgarne till antalet förökats, hvaraf det vill synas, som näringsfriheten på dessa icke inverkar menligt i annat afseende, än till stegrade svårigheter för mästarne att erhålla gesäller med stadga och duglighet, deröfver också allmän klagan från Länets städer förspörjes.

Handeln kan deremot anses vara i aftagande, fastän de handlandes antal jemväl ökats och uppnått en utsträckning utöfver hvad behovet för en afpassad täflan kan anses kräfva, och såsom följd hvaraf åtskilliga af de, utan tillräcklig kapitalfond, sig der nedsatte yngre köpmännen nödgats till borgnärers förnöjande sin egendom afstå.

Fabrikerna äro i oförändradt skick, likasom jordbruket, hvaraf många bland stadens inbyggare hafva sin utkomst.

Den under fattigvårdsstyrelsens inseende befintliga kokinrättning, från hvilken en hvar är berättigad att, emot afpassad betalning, erhålla tjenlig föda, motsvarar sin bestämmelse; men dermed äfven sammanhang ägande arbetsinrättning, hvilken med spånad förser behöfvande qvinnor, är i så måtto ofullständig, som den hittills saknat tillfälle att gifva sysselsättning åt manfolk.

Ystad, som år 1847 ägde 4,687 invånare, har under derpå följde 3:ne år deri endast vunnit tillökning med 41 individer, så att vid 1850 års slut folkmännen uppgick till 4,728 personer, deraf 2,630 voro mantalsskrifne och 2,098 skattfrie.

Handel och sjöfart äro i tilltagande, och staden, hvars hamnbyggnad, i brist på erforderliga medel för densammas fortsättande, måst tillsvidare afstadna, äger 23 fartyg om tillsammans 937 lästers dräglighet.

Undervisning meddelas åt gossar uti en lägre Lärdomsskola och en Vexel-undervisningsskola.

Behöfvande och ålderstigna fattigo vårdas uti stadens fattighus, hvarförutan fattigbidrag lemnas åt medellöse.

Enligt 1850 års bokslut utgjorde sparbankens insättningsfond en summa af 297,525 R:dr 29 sk. och den fortsatta Skånska Privatbankens utlåningskapital 1,544,699 R:dr 16 Banko.

Af Fabriker finnas i staden:

2 Tobaks- och Snusfabriker med . . .	43 arbetare	och	11,451 R:dr	12 sk.	tillverkningsvärde.
1 Cikoriefabrik med	12 »	»	8,333 »	16 »	»
1 Klädesfabrik med	4 »	»	1,640 »	— »	»
4 Färgerier med . .	11 »	»	3,633 »	16 »	»
5 Garfverier med .	15 »	»	10,708 »	16 »	»
1 Pennberederi med	1 »	»	166 »	32 »	»
1 Repslageri med . .	4 »	»	1,000 »	— »	»
1 Såpsjuderi med . .	2 »	»	13,333 »	16 »	»
4 Urmakerier med .	7 »	»	983 »	32 »	»
1 Vagnfabrik med .	2 »	»	600 »	— »	»
1 Kardfabrik med .	7 »	»	600 »	— »	»

Största delen af byggnaderne inom staden äro försäkrade i Skånska Brandförsäkrings-inrättningen för en summa af 788,507 R:dr.

Helsingborg äger 3,594 inbyggare, deraf 2,145 äro skattskrifne och 1,449 skattfrie.

Stadens invånare hafva sin utkomst af handel, handtverkerier, jordbruk och fiske. Sjöfarten har ökats, sedan det för hamnens räkning anskaffade ångmudderverk försatt hamnen i det skick, att fartyg der ständigt kunna inlöpa. Skolväsendet är ordnad så, att undervisning meddelas uti en Lärdomsskola och en Folkskola. Uti ett rymligt och väl inredt fattighus lemnas vård åt ålderstigna fattiga, och en dermed förenad arbetsinrättning bereder fattigvården årlig inkomst. Samhället aflönar en Läkare och år 1849 inköptes för 11,000 R:dr R:gs en byggnad, som blifvit inredd till sjukhus att begagnas så väl i allmänhet som för den händelse att farsot skulle i staden utbryta. Reverberverket, fabriken för tillverkning af saltglacerade lerkärl och en vagnfabrik drifvas med framgång. Vid det första sysselsättas 8 arbetare och årliga tillverkningsvärdet uppgår till 9,097 R:dr, vid lerkärils-fabriken arbeta 10 personer med ett tillverkningsvärde af 8,896 R:dr, och vagnfabriken lemnar arbete åt 7 personer. Vid 1850 års slut voro uti sparbanken insatta 171,767

R:dr 28 sk. och bankens egen fond uppgick till 7,576 R:dr 27 sk.; inom staden befintliga byggnader ägde ett brandförsäkringsvärde af 794,675. Stadens inkomster uppgingo till 10,066 R:dr 20 sk. 4 rst. och utgifterna till 11,498 R:dr 20 sk. 9 rst. Banko.

Skanör och *Falsterbo* hafva, den förra 750 och den sednare 274 invånare, deraf

<i>i Skanör</i>		<i>i Falsterbo</i>	
skattskrifne	415.	skattskrifne	130.
skattfrie	335.	skattfrie	144.
	<u>750.</u>		<u>274.</u>

Invånarnes hufvudsakliga näringsfång är fortfarande sjöfart, jemte jordbruk och fiske, hvilket sednare flera år varit temligt rikt och ditlockat från andra orter en myckenhet fiskare; men jordbruket är föga tacksamt, en naturlig följd af jordmånens sandiga och svaga beskaffenhet.

Hvarje af dessa städer äger en Folkskola, men deremot hafva de samma Magistrat och Prest, äfvensom gemensamt Fattighus och Fattigvårdsstyrelse, som äfven har till åliggande att fördela fattigvårdsbördan underhållsgifvarne emellan.

I *Skanör* finnas 2:ne Minuthandlande, hvilkas rörelse dock är ringa, af orsak att invånarne under deras sjöresor uppköpa sina förnödenheter.

Läkare eller Apothek finnas icke i dessa städer, som icke heller hafva någon krog, och brott af svårare art förekomma aldrig inom dessa samhällen, hvilkas inkomster utgöras endast af mulbetspenningar och de obetydliga gerningsören, som falla på deras lott.

Malmö Landskansli den 19 Oktober 1852.

S. G. v. Troil.

Eberk. Quensel.

H. Jungbeck.

TABELL för Städerna inom Malmöhus Län åren 1848-1850.

Table with columns for location (e.g., Malmö, Landskrona), land area (Aker, Äng, Skog), crops (Utsäde af), population (Medelafkastning), livestock (Underhållna Kreatur), and property value (Uppskattadt värde). Includes sub-totals for various categories and a grand total at the bottom.

Malmö Landskontor den 31 December 1851.

Stats Bidrag.

Table detailing state contributions (Stats Bidrag) for the year 1848. Columns include various types of contributions like 'Bevilling efter 1848 års Förordning', 'Ständiga Räkter', 'Klærenets Underhåll', and 'Fattig-försörjning'. Each row corresponds to a location and is filled with numerical data.

På Landshöfding-Embetsets vägnar:

Eberh. Quensel.

C. G. Bråkenhielm.

